

Europska unija ne može samostalno sklopiti Sporazum o slobodnoj trgovini sa Singapurom u njegovu sadašnjem obliku

Odredbe sporazuma koje se odnose na strana ulaganja koja nisu izravna kao i one koje se odnose na rješavanje sporova između ulagača i država ne pripadaju isključivoj nadležnosti Unije, slijedom čega se sporazum ne može sklopiti, u ovom stanju, bez sudjelovanja država članica

Dana 20. rujna 2013. Europska unija i Singapur parafirali su tekst Sporazuma o slobodnoj trgovini. Riječ je o jednom od prvih sporazuma o slobodnoj trgovini „nove generacije”, odnosno o sporazumu o trgovini koji osim tradicionalnih odredbi o smanjenju carina i necarinskih prepreka u području trgovine robom i uslugama sadržava i odredbe o različitim područjima vezanim uz trgovinu, kao što su zaštita intelektualnog vlasništva, ulaganja, javne nabave, tržišno natjecanje i održivi razvoj.

Komisija je Sudu Europske unije podnijela zahtjev za mišljenjem radi utvrđivanja ima li Unija isključivu nadležnost za samostalno potpisivanje i sklapanje predviđenog sporazuma. Komisija i Parlament tvrde da je tome slučaj. Vijeće i vlade svih država članica koje su iznijele svoja očitovanja Sudu¹ tvrde da Unija ne može samostalno sklopiti taj sporazum jer određene odredbe tog sporazuma pripadaju podijeljenoj nadležnosti između Unije i država članica, ili čak isključivoj nadležnosti država članica.

U svome današnjem mišljenju Sud, nakon što je naveo da se to mišljenje odnosi samo na pitanje postoji li ili ne isključiva nadležnost Unije, a ne na pitanje je li sadržaj toga sporazuma u skladu s pravom Unije, smatra da **Unija ne može samostalno sklopiti Sporazum o slobodnoj trgovini sa Singapurom u njegovu sadašnjem obliku** zbog toga što neke od predviđenih odredbi pripadaju podijeljenoj nadležnosti između Unije i država članica. Slijedi da se **sporazum o slobodnoj trgovini sa Singapurom, u ovom stanju, može sklopiti samo zajedničkim djelovanjem Unije i država članica.**

Posebno, Sud navodi da Unija ima isključivu nadležnost što se tiče dijelova sporazuma koji se odnose na sljedeća područja:

- pristup tržištu Unije i singapurskom tržištu što se tiče roba i usluga (uključujući usluge u području prometa u cijelosti²) kao i za područje javnih nabava i proizvodnju energije koja potječe iz nefosilnih i održivih izvora;
- odredbe u području zaštite izravnih stranih ulaganja singapurskih državljana u Uniju (i obratno);
- odredbe u području prava intelektualnog vlasništva;
- odredbe kojima je cilj borba protiv protutržišnih aktivnosti i uređivanje koncentracija, monopola i subvencija;

¹ Pisana očitovanja iznijele su sve države članice izuzev Belgije, Hrvatske, Estonije i Švedske. Belgija je međutim sudjelovala u raspravi i iznijela svoja usmena očitovanja.

² U odnosu na pomorski, željeznički ili cestovni promet Sud smatra da obveze po tom pitanju sadržane u predviđenom sporazumu mogu utjecati na pravila Unije ili im izmijeniti opseg, tako da je, sukladno članku 3. stavku 2. UFEU-a, Unija isključivo nadležna za odobravanje tih obveza.

- odredbe u području održivog razvoja (Sud je utvrdio da je cilj održivog razvoja odsad sastavni dio zajedničke trgovinske politike Unije te da predviđeni sporazum teži podvrgnuti liberalizaciju trgovine između Unije i Singapura uvjetu da stranke poštuju svoje međunarodne obveze u području socijalne zaštite radnika i zaštite okoliša);
- pravila koja se odnose na razmjenu informacija, obavješćivanje, provjeru, suradnju, posredovanje, transparentnost i rješavanje sporova između stranaka, u dijelu u kojem se ne odnose na područje ulaganja koja nisu izravna (vidjeti gore).

Konačno, **samo u odnosu na dva dijela sporazuma Unija nema**, prema mišljenju Suda, **isključivu nadležnost**, odnosno u području **stranih ulaganja koja nisu izravna** („portfeljna” ulaganja, koja se ostvaruju bez namjere vršenja utjecaja na upravljanje i kontrolu nad određenim poduzećem) i **sustava rješavanja sporova između ulagača i država**.

Kako bi Unija imala isključivu nadležnost u području stranih ulaganja koja nisu izravna, bilo bi potrebno da sklapanje tog sporazuma utječe na akte Unije ili im izmjenjuje opseg. Budući da to nije slučaj, Sud zaključuje da Unija nema isključivu nadležnost. Ona naprotiv nadležnost dijeli s državama članicama. Taj zaključak obuhvaća i pravila koja se odnose na razmjenu informacija, obvezu obavješćivanja, provjeru, suradnju, posredovanje, transparentnost i rješavanje sporova između stranaka u vezi sa stranim ulaganjima koja nisu izravna (vidjeti gore).

Sustav rješavanja sporova između ulagača i država također pripada podijeljenoj nadležnosti između Unije i država članica. Naime, takav sustav koji izuzima sporove iz sudske nadležnosti država članica ne može se uvesti bez njihova pristanka.

Slijedi da sporazum o slobodnoj trgovini mogu, prema njegovu trenutačnom stanju, sklopiti samo zajednički Unija i države članice.

NAPOMENA: Država članica, Europski parlament, Vijeće ili Komisija mogu pribaviti mišljenje Suda o tome je li predviđeni sporazum u skladu s Ugovorima ili o nadležnosti za sklapanje toga sporazuma. Ako je mišljenje Suda negativno, predviđeni sporazum može stupiti na snagu samo ako se izmijeni ili ako se revidiraju Ugovori.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) mišljenja objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Snimke s objave mišljenja nalaze se na "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106